

Силабус навчальної дисципліни ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ПІДПРИЄМСТВ

підготовки	магістрів
	(назва освітнього ступеня)
спеціальності	101 «Екологія»
	(назва спеціальності)
освітньо-професійної, освітньо-наукової програми «Екологія»	
(назва освітньої програми)	

Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут	Цивільної інженерії та екології
Кафедра	Екології та охорони навколишнього середовища
Контакти кафедри	ПДАБА, вул. Архітектора Олега Петрова 24а, каб. В208 (другий поверх висотного корпусу) Телефон: вн. 3-71, міськ. 756 – 33-71 Email: ecology@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Гільов Володимир Володимирович, к.т.н., доцент
Контакти викладачів	Email: hilyov.v@gmail.com
Розклад занять	https://www.pgasa.dp.ua/timetable/index.html
Консультації	https://pgasa.dp.ua/department/ekolog/

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Екологічна оцінка підприємств» є складовою освітньо-професійної та освітньо-наукової програм підготовки магістра спеціальності 101 «Екологія» та передбачена як варіативна дисципліна. Вивчення дисципліни забезпечує володіння навичками процедури стратегічної екологічної оцінки - визначення, опису та аналізу наслідків для довкілля та здоров'я населення від реалізації державних програм планування та розвитку у сферах енергетики, сільського, лісового і рибного господарств, телекомунікацій, містобудування тощо, набуттям компетенцій проведення оцінки впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, зокрема запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів.

	Години	Кредити	Семестр
			II
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5	105
лекції	32		32
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	6		6
Самостійна робота, у т.ч:	67		67
підготовка до аудиторних занять	12		12
підготовка до контрольних заходів	10		10
виконання курсового проєкту або роботи			
виконання індивідуальних завдань			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	15		15
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета вивчення дисципліни – формування екологічного мислення в процесі проведення екологічної оцінки та набуття навиків практичної роботи, оволодіння прийомами і методами оцінки впливу на навколишнє середовище; набуття навиків для екологічного обґрунтування господарської діяльності; ознайомлення з нормативною і правовою основами екологічної оцінки, з екологічною паспортизацією і документацією.

Завдання вивчення дисципліни – засвоїти нові знання про вплив підприємств на навколишнє середовище урбоєкосистем, використання теоретичних знань у своїй професійній та науковій діяльності щодо оцінки та запобігання негативних наслідків виробничої діяльності, розробку практичних заходів щодо покращення екологічного стану урбоєкосистем.

Пререквізити дисципліни – «Екологічна стандартизація і сертифікація», «Стратегія сталого розвитку».

Постреквізити дисципліни – в майбутньому здобувачі зможуть застосувати набуті знання з дисципліни в своїй подальшій професійній діяльності при визначенні рівня забруднення територій урбоєкосистем від промислових підприємств, або при вивченні дисциплін «Підвищення екологічної безпеки урбоєкосистем», «Системний аналіз якості навколишнього середовища».

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної та освітньо-наукової програми «Екологія» СВО ПДАБА 101мп (мн) – 2021):

Загальні компетентності:

- ЗК1 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень;
- ЗК2 – здатність приймати обґрунтовані рішення;
- ЗК6 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК7 – здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети, працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК2 – здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем;
- СК4 – здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності;
- СК5 – здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців;
- СК6 – здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології охорони довкілля та збалансованого природокористування;
- СК7 – здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування в умовах неповної інформації та суперечливих вимог;
- СК10 – здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину;
- СК 14 – здатність до організації та проведення природовідновлювальних робіт в умовах воєнного стану.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної та освітньо-наукової програми «Екологія» СВО ПДАБА 101мп (мн) – 2021):

- ПР1 – знання та розуміння фундаментальних і прикладних аспектів наук про довкілля;
- ПР2 – вміння використовувати основні концептуальні екологічні закономірності к своїй професійній діяльності;
- ПР5 – вміння демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень;

- ПР8 – вміння зрозуміло доносити професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу;
- ПР9 – знання принципів управління персоналом та ресурсами, основних підходів до прийняття рішень в умовах неповної інформації;
- ПР11 – вміння використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля;
- ПР13 – вміння оцінювати можливий вплив господарської діяльності та техногенних об'єктів на довкілля;
- ПР14 – вміння застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах;
- ПР15 – вміння оцінювати екологічні ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- ПР16 – вміння вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов;
- ПР20 – Володіти основами виконання досліджень в галузі екології та еколого-експертної оцінки на довкілля;
- ПР21 – володіти основами еколого-інженерного проектування та еколого-експертної оцінки впливу на довкілля;
- ПР22 – розробляти та надавати пропозиції (рекомендації) щодо підвищення рівня безпеки об'єктів, технологічних процесів, поліпшення екологічного стану об'єктів і територій та усунення виявлених порушень вимог щодо дотримання екобезпеки;
- ПР23 – розробляти системи управління навколишнім середовищем на підприємстві, охороною довкілля, техногенною безпекою підприємств.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Сучасні підходи до екологічної оцінки підприємств.					
Тема 1, 2. Сучасні підходи до оцінки стану промислових підприємств. Основні поняття та терміни екологічно чистого підприємства.	4	4			
Тема 3, 4. Аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України. Небезпечні виробничі об'єкти.	9	4			5
Тема 5, 6. Небезпечні фактори промислових аварій. Аналіз ризику аварій як чинник підвищення екологічної безпеки промислових об'єктів.	4	4			
Тема 7, 8. Критерії оцінки підприємства з точки зору його екологічної чистоти. Принципи створення екологічно чистого підприємства.	9	4			5
Тема 9, 10. Оцінка екологічних ризиків погіршення стану навколишнього природного середовища.	4	4			
Тема 11, 12. Загальні принципи управління екологічним ризиком.	9	4			5
Разом за змістовим модулем 1	39	24			15
Змістовий модуль 2. Оцінка впливу підприємств на довкілля.					
Тема 13, 14. Методи оцінки впливу промислових підприємств на якість навколишнього середовища та здоров'я населення.	9	4	2		10

Тема 15. Еколого-економічна оцінка виробництва.	9	2	2	5
Тема 16. Оцінка екологічної ефективності підприємства.	9	2	2	7
Разом за змістовим модулем 2	36	8	6	22
Підготовка до екзамену	30			30
Усього годин	105	32	6	67

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

№ з/п	Назва теми	Посилання
1	Оцінка ризику для здоров'я населення в залежності від якості атмосферного повітря.	осн [1]
2	Оцінка ризику для здоров'я населення в залежності від якості поверхневих вод.	осн [1]
3	Оцінка ризику для здоров'я населення в залежності від якості ґрунту.	осн [1]

ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ (РОБОТИ)

Курсовий проєкт або курсова робота не передбачені.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА/АБО ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальні та/або групові завдання не передбачені.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

номер модуля	Форма контролю	Кількість балів	Максимальна кількість набраних балів
Змістовий модуль 1 Сучасні підходи до екологічної оцінки підприємств .	Лекції (12 лекцій) Опрацювання студентом лекції	3	36
	Самостійна робота (1 тема) Конспект	4	4
	Контрольна робота (12 завдань у формі тестів)	5	60
	Разом за змістовим модулем 1	-	100
	Змістовий модуль 2 Оцінка впливу підприємств на довкілля .	Лекції (4 лекцій) Опрацювання студентом лекції	3
Практичні заняття (3 роботи) Опрацювання студентом практичного заняття		4	12
Самостійна робота (2 теми) Конспект		8	16
Контрольна робота (12 завдань у формі тестів)		5	60
Разом за змістовим модулем 2		-	100

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційної оцінки.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу, під час вивчення дисципліни, передбачає відповідальне відношення викладача і студента до своїх обов'язків; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності. При організації освітнього процесу студенти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Курс передбачає групову роботу в колективі. Середовище під час вивчення дисципліни є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Студенти систематично відвідують аудиторні заняття, за винятком відсутності з поважних причин, завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Проведення аудиторних занять та консультацій можливо в online формі з використанням Microsoft Office 365. Якщо студент був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача. Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущено лекцію – у формі усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему, якщо пропущено практичне (лабораторне) заняття – у формі відповідних розрахунків. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентом. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання студентами академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Студенти повинні дотримуватися Положення щодо запобігання та виявлення академічного плагіату у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури». Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Інтегральні та комплексні оцінки стану навколишнього природного середовища: монографія / О.Г. Васенко, О.В. Рибалова, С.Р. Артем'єв, Н.С. Горбань, Г.В. Коробкова, В.О. Полозенцева, О.В. Козловська, А.О. Мацак, А.А. Савічев. - Х: НУГЗУ, 2015. – 419 с.

2. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА: Швиданенко Г.О. Розвіток підприємства на еколого-економічних засадах: [Електронний ресурс]. монографія / [Швиданенко Г.О., Криворучкіна О.В., Матукова Д.Г.]. – К.: КНЕУ, 2017. – 184 с.
<https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2Fe%2Dlibrary%2FShared%20Documents%2FD0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8%2FD0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D0%95%D0%BA%D>

0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0%2F%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%2F%D0%A8%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%93%2E%D0%9E%2E%20%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%2D%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%85%202017%D1%80%2Epdf&viewid=fd845af6%2D2dda%2D4d0a%2D8f8b%2Ddbfd1a0bb90c&parent=%2Fsites%2Flibrary%2Fshared%20Documents%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0%2F%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2

3. Карамушка В. І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проектну діяльність): практ. посібник / Віктор Карамушка. — К. : К.І.С., 2012. — 138 с.

Допоміжна

1 Покропивний С. Ф. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність : навч. посіб. / С. Ф. Покропивний, В. М. Колот. – К. : КНЕУ, 2001. – 335 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, затв. Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 10 грудня 2008, № 639. [Електронний ресурс]. // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0048-09> .

2. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів, затв. Наказом Міністерством екології та природних ресурсів України від 30 червня 2011, № 220. [Електронний ресурс]. // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0767-09> .

3. Методика визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затв. Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 27 жовтня 1997 року № 171, Із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 4 квітня 2007 року, № 149. [Електронний ресурс]. // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0285-98> .

4. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА: Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Екологічна оцінка підприємств» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання / Укладач: Полторацька В. М. – Дніпро. ПДАБА, 2023. – 8 с.

https://pgasa365.sharepoint.com/:w:/r/sites/e-library/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=%7BC55255D7-F822-433B-BFD8-E4128F4D76B9%7D&file=%D0%9C%D0%92_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80.%D1%80%D0%BE%D0%B1._%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%202023.docx&action=default&mobileredirect=true

Розробник(и)

(підпис)

(Володимир ГІЛЬОВ)

Гарант(и) освітньої програми

(підпис)

(Тетяна ЯКОВИШИНА)

(підпис)

(Володимир ГІЛЬОВ)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
екології та охорони навколишнього середовища
(назва кафедри)

«30» серпня 2023 року № 2

Завідувач кафедри

(підпис)

(Тетяна ЯКОВИШИНА)